

СТАНОВИЩЕ

За преподавателската и научна дейност на гл.ас. д-р Милен Велчев Велев, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“, обявен в ДВ бр. 25 от 26.03.2019 год.

От проф. д-р Братой Георгиев Копринаров - Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, член на научното жури съгласно чл.4 от ЗРАСРБ, чл.2, ал. 4 от Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас и Заповед № РД 101/10.05.2019 год. на Ректора на Университета.

1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за академичната длъжност „доцент“ в научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“, е обявен в ДВ бр. 25 от 26.03.2019 год. за нуждите на Колеж по туризъм.

Документи за участие в конкурса е подал само един кандидат – гл. ас. д-р Милен Велчев Велев.

Приложени са всички необходими и задължителни документи. Според представените документи всички нормативни и процедурни изисквания са спазени.

Конкурсът е обявен в „Държавен вестник“ бр. 25 от 26.03.2019 год. След изтичането на нормативно установения срок от два месеца, със заповед № РД 101/10.05.2019 год. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас е назначено Научно жури за провеждане на конкурса.

2. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Гл. ас. д-р Милен Велев е роден на 26.09. 1976 г. в Бургас.

В периода 1994 – 1999 г. завършва висшето си образование в Университет за национално и световно стопанство - София, специалност „Икономика и организация на труда“, магистър по икономика. От 1996 до 1999г. д-р Велев се обучава в Център за факултативно обучение при Института за следдипломна квалификация към УНСС и получава Свидетелство за професионална квалификация по „Международно икономическо сътрудничество“.

В периода 2010 – 2013 г. д-р Велев е докторант в УНСС, а през 2013 г. му е присъдена образователната и научна степен „доктор“, след успешна защита на дисертационен труд на тема „Цената на труда в България – състояние и възможности за развитие“ (диплома №94/18.06.2013).

Трудовият стаж на гл.ас. д-р Велев преди началото на академичната му кариера е в Районно управление „Социално осигуряване“ – Бургас (2001-2005г.), длъжност „Финансов ревизор“ и НАП, Териториална дирекция – Бургас (2006-2015г.), длъжност „Главен инспектор по приходите“.

Академичната кариера на д-р Велев започва през 2013 г. като асистент по „Обща икономическа теория“ (Микро- и макроикономика) в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

От 25.03.2015 г. е главен асистент по „Обща икономическа теория“ и е член на катедра „Икономика и организация на туристическото обслужване“ в Колеж по туризъм и катедра „Маркетинг и туризъм“ към Факултет по обществени науки.

3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

След придобиване на ОНС „доктор“, за участие в конкурса за „доцент“, д-р Милен Велчев Велев представя 36 бр. публикации (таблица 1), публикувани в периода 2014-2019 год. с общ обем над 1000 стр. в т.ч. 440 страници от учебници и учебни пособия (приложен списък и разделителни протоколи). При анализа на представените за рецензиране публикации след придобиване на ОНС „доктор“ се констатира следното:

Една студия и една статия на кандидата са публикувани в научни издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science).

Преобладаващата част от продукцията на кандидата (над 80%) е публикувана в България. Приблизително 90% от предложените за рецензиране научни публикации са самостоятелни и в около 10% от публикациите (доклади, учебници и учебни пособия) д-р Милен Велев е съавтор.

Таблица №1

Период до 2019	общ брой	страната	чужбина	Български език	друг език	в съавторство	Реферирани и индексирани в Scopus или Web of Science
монография	2	2		2			
студия	1	1		1			1
статия	15	11	4	8	7		1
доклад	12	11	1	11	1	2	
Учебник/уч. помагала	6	6		6		3	
Общо	36	31	5	28	8	5	2

Научната продукция на кандидата в тематично отношение е доста разнообразна и може да бъде систематизирана в няколко изследователски направления:

1. Пазар на труда- публикации, номерирани с I.1, I.2, II.1, II.2, III.1, III.2, III.3, III.6, III.7, III.8, III.10, III.11, III.12, IV.3, IV.6, IV.7, IV.9, IV.10, IV.12, III.13, III.14;
2. Икономически растеж- № I.1, II.1, III.1, III.2, III.4, III.8, III.9, III.11, III.12, IV.1, IV.2, IV.4, IV.5;
3. Макроикономическа зависимост между безработица и икономически растеж (Закон на Оукън)- № I.1, II.1, III.1, III.2, III.8, III.11, IV.2;
4. Макроикономическа зависимост между безработица и инфлация (Крива на Филипс)- № I.1, I.2, II.1, III.3, III.5, IV.3;
5. Икономически ефекти от туризма- № III.7, IV.7, IV.8.
6. Приложение на статистическите и математическите методи в икономиката (Иконометрия)- № I.1, I.2, II.1, III.1, III.2, III.3, III.5, III.6, III.8, III.11, IV.2, IV.3, IV.4, IV.11.

Научната продукция на гл.ас. д-р Велев на български и чужд език, разкрива широкия кръгозор от познания, които притежава кандидатът за академичната длъжност „доцент“.

Д-р М. Велев участва с доклади в рамките на рецензирания период в 12 научни форума.

4. ОСНОВНИ НАУЧНИ И ПРАКТИКО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Научните и научно-приложни приноси, съдържащи се в представените за рецензиране трудове, могат да се групират в зависимост от професионалните насоки на разработките.

В това отношение, безспорно внимание заслужават монографичните издания на д-р М. Велев. Актуалността на темата на монографичния труд „**Безработица и икономически растеж: Изследване на макроикономическата зависимост в България**“ се определя от обстоятелството, че икономическият растеж е основна цел на стопанското развитие и предпоставка за повишаване на благосъстоянието на нацията. Безработицата е сред най-важните индикатори за характера и равнището на икономическото развитие на страната и за социалното равновесие в обществото.

Обект на изследването са безработицата и икономическия растеж, тяхното състояние и тенденции за развитие в Република България.

Предмет на изследването са макроикономическите зависимости, които съществуват между безработицата и икономическия растеж в България.

Монографичното изследване се основава на проучване на голям брой актуални научни трудове на български и чужди автори, множество нормативни актове, аналитични материали на органите на изпълнителната власт и най-актуална информация основно от Националния статистически институт и Евростат. За решаването на поставените задачи и постигане на целта на монографичния труд са използвани разнообразни методи за изследване, познати в теорията и в практиката: системен анализ, сравнителен и факторен анализ, теоретичен и емпиричен анализ, абстрактно-логически, икономико-математически, статистически и иконометричен анализ, графични модели, метод на експертните оценки.

Конкретните научни и практико-приложни приноси в основните направления на научната продукция на д-р Велев могат да се обобщят в следните направления:

1. Пазар на труда:

1.1. Теоретико-методологически приноси

- Изследвана е структурата на безработицата (според относителния дял на различни социални, възрастови, професионални и др. групи).
- Чрез кривата на Бевъридж са дезагрегирани и анализирани отделните видове безработица-фрикционна, циклична и структурна безработица (т. нар. UV-анализ).
- Обобщени са основните теоретични концепции за естественото равнище на безработица и е разгледан методът за оценка на това равнище-филтърът на Ходрик-Прескот (HP филтър).
- Изследвано е влиянието на ефекта на хистерезис на пазара на труда.

1.2. Научно-приложни приноси

- Чрез изследване на равнището и динамиката на безработицата на европейско, национално и регионално ниво, е направена обективна оценка на състоянието и тенденциите за развитие.

- Направена е емпирична оценка на естественото и цикличното равнище на безработица в България и в ЕС-28.
- Чрез подходящи иконометрични модели е направена прогноза за равнището на безработица в България и в ЕС-28 за бъдещ период.
- Изследвано е влиянието на сезонния фактор върху безработицата и са изчислени сезонните индекси.
- Чрез анализ на кривата на Бевъридж е разкрита динамиката на структурната безработица в България.
- Анализирани са състоянието, тенденциите и основните проблеми на пазара на труда в Бургаска област.
- Дефинирани са насоки за развитие на политиките на пазара на труда в България.

2. Икономически растеж

2.1. Теоретико-методологически приноси

- Направен е кратък преглед и обобщение на теориите и моделите на икономическия растеж, в светлината на изследваните макроикономически зависимости.
- Дефинирани са основните и най-важни фактори, влияещи върху динамиката на съвкупното производство.
- Анализирани са теоретичните концепции за потенциалното производство и са разкрити предимствата и недостатъците на двата основни емпирични метода за оценка на потенциалния БВП- статистически метод за филтриране и структурен подход.

2.2. Научно-приложни приноси

- Чрез изследването на динамиката на икономическия растеж на европейско, национално и регионално ниво, е направена оценка на състоянието и тенденциите за развитие.
- Анализирани са структурата на БВП в България (по производствения, доходния и разходния метод) и е оценен приносът на всеки отделен елемент към икономическия растеж.
- Оценена е динамика на производителността на труда в България и са посочени особеностите и тенденциите за развитие.
- Дефинирани са основни мерки за регулиране на икономическия растеж в България.

3. Макроикономическа зависимост между безработица и икономически растеж (Закон на Оукън)

3.1. Теоретико-методологически приноси

- Допълнени и обогатени са съществуващите теоретични концепции и модели, разкриващи зависимостта между безработицата и икономическия растеж.
- Законът на Оукън е адаптиран, проверен и приложен към съвременните условия и особености на българската икономика.
- Законът на Оукън е изведен в четири различни форми: стандартна разрывна форма (зависимата променлива е цикличната безработица); стандартна диференчна форма (зависимата променлива е промяната на равнището на безработица); инверсна разрывна форма (зависимата променлива е разрывът на БВП); инверсна диференчна форма (зависимата променлива е икономическият растеж).

3.2. Научно-приложни приноси

- Изследвана е конкретната количествена зависимост между безработица и икономически растеж на национално и европейско ниво.
- Изчислени са коефициентите на Оукън за икономическия растеж, за безработицата, за разрива на БВП и за цикличната безработица на регионално, национално и европейско ниво, като са използвани тримесечни и годишни данни.
- Извършен е коинтеграционен анализ на връзката между безработица и икономически растеж в България.
- Приложен е векторен модел с корекция на грешката по отношение на данните за България.
- Анализирани са взаимното влияние между икономическите променливи, чрез тест за причинност на Грейнджър.
- Изчислени са коефициентите на Оукън за всяка от страните членки на ЕС-28.
- Изследвано е влиянието на различни фактори върху стойността на коефициента на Оукън- ефектът на хистерезис, прираста на работната сила и на производителността на труда, относителният дял на скритата икономика, промените в структурата на безработицата по степен на образование и по професионален признак, сезонният фактор и др.

4. Макроикономическа зависимост между безработица и инфлация (Крива на Филипс)

4.1. Теоретико-методологически приноси

- Дефинирани са причинно-следствените връзки и макроикономически зависимости между равнището на безработица и равнището на инфлация.
- Анализирани са равновесното равнище на безработица (т. нар. NAIRU- Non-Accelerating Inflation Rate of Unemployment) и методите за оценка на това равнище.

4.2. Научно-приложни приноси

- Изследвана е конкретната количествена зависимост между инфлация и безработица в България и в ЕС-28, чрез прилагането на иконометрични модели.
- Направена е емпирична оценка на равновесното равнище на безработица (NAIRU) в България и в ЕС-28.

5. Икономически ефекти от туризма

5.1. Теоретико-методологически приноси

- Предефинирани са основните фактори и условия на макроикономическата среда, които оказват влияние върху селския туризъм.

5.2. Научно-приложни приноси

- Изчислени са сезонните индекси за трудовите възнаграждения в сферата на туризма и е направена съпоставка с данните за националната икономика като цяло.
- Направена е прогноза за равнището на средната работна заплата в сектора на туризма, като са използвани подходящи иконометрични модели.

6. Приложение на статистическите и математическите методи в икономиката (иконометрия)

6.1. Теоретико-методологически приноси

- Посочени са някои от причините за необяснимата неефективност на математиката в икономиката.

6.2. Научно-приложни приноси

- Идентифициран е математико-статистически инструментариум за изследване на динамиката на безработицата и икономическия растеж и извеждането на макроикономическите зависимости между тях.
- Приложени са подходящи статистически методи за оценка на естественото равнище на безработица и на потенциалното производство.

Считам, че представената авторска справка на д-р Велев за научните приноси на кандидата, отразява и съвпада с резултатите от публикуваните трудове. Авторът представя своите интелектуални решения в монографиите, статиите и докладите. Предложеният формат е прегледен и заслужава да бъде прилаган. Приносите артикулират водещите концептуални интуиции и основните теоретични разработености в публикациите. Избраният и осъществен интердисциплинарен научноизследователски подход гарантира надеждност и обективност на получените резултати.

Освен това по тематика, възприета и използвана методология в представените изследвания, по съдържание и получени резултати, научното творчество на кандидата за „доцент“ отговарят в значителна степен на обявения конкурс и професионално направление.

Представените материали за рецензиране ми дават основание да определя научните постижения на гл.ас. д-р Милен Велев като „обогатяване на съществуващите знания“ в областта на икономическата теория и практика.

Считам, че представените трудове на кандидата са оригинални и в тях няма установени случаи на плагиатство.

В материалите по конкурса е приложена справка за забелязаните цитирания на научните трудове на кандидата. Броят на цитиранията е 18 в т.ч. 5 в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science), което потвърждава познатостта на автора в научната общност не само в страната, но и в чужбина.

5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА РАБОТА

В конкурса за „доцент“ особено значение има преподавателската биография и потенциал на кандидата. Д-р Велев по количествен критерий за преподавателска дейност отговаря на обявения конкурс за „доцент“. Приложен е документ, удостоверяващ лекционната натовареност на кандидата. От него ясно се вижда, че в последните години той е водил и води различни учебни курсове пред студенти от ОКС „професионален бакалавър“ и „бакалавър“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас с аудиторна натовареност средно за година между 600 – 700 учебни часа. Основните дисциплини на д-р Велев са „Микроикономика“ и „Макроикономика“ т.е. изцяло са в направлението на обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“.

Д-р Милен Велев е зрял и опитен преподавател. Академичната му кариера започва през 2013 г. като асистент и продължава като гл.асистент от 2015 год. до настоящия момент. Участва в разработването на бакалавърски и магистърски учебни планове.

Издадените учебници и учебни пособия по преподаваните от д-р Велев учебни дисциплини свидетелстват, че той осигурява напълно преподавателската си работа с необходимата учебна литература. Учебниците и учебните помагала на кандидата са

разработени на много добро научно-теоретично и методично равнище. Те са продукт на натрупан значителен теоретичен и преподавателски опит.

Гл. ас. д-р Милен Велев е участвал в 2 университетски проекта, в т.ч. в единия е ръководител. В рамките на рецензирания период е получил допълнителна квалификация в два квалификационни курса.

Може да се заключи, че кандидатът осъществява богата и интензивна учебно-преподавателска дейност, в основата на която стои натрупан значителен преподавателски опит и носи сериозни отговорности в организацията и управлението на учебния процес.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

На основата на описаната и оценена по-горе научно-изследователска и преподавателска дейност на гл.ас. д-р Милен Велчев Велев, може да се направи заключението, че кандидатът в конкурса е ерудиран и задълбочен изследовател и преподавател, натрупал солиден опит и в двете основни сфери на своите изяви, даващ своя оригинален принос и специфичен подход към едно не особено активно разработвано тематично поле в българската икономическа наука.

Цялостната научноизследователска и учебно-преподавателска дейност отговаря на европейските академични стандарти и на основните изисквания на ЗРАСРБ и ПУРПНСЗАД в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас, посочените научни приноси, постижения и силни страни в творчеството и преподаването на д-р Велев ми дават солидно основание да подкрепя заемането от негова страна на академичната длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“, затова гласувам „ЗА“.

гр. Бургас
24.06.2019 г.

С уважение
Проф. д-р Братой Копринаров